

MỘT SỐ CƠ SỞ DỮ LIỆU CẦN CÓ CHO CÁC THƯ VIỆN CÔNG CỘNG VÀ THƯ VIỆN HỌC THUẬT

Cả thư viện công cộng và thư viện học thuật đều đã lựa chọn kỹ lưỡng các tài liệu tham khảo dạng in ấn nhằm nỗ lực đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về dữ liệu, video phát trực tiếp và thông tin tin cậy từ những nguồn tin có uy tín trong thời điểm mà việc phân biệt “thông tin giả” với những nguồn thông tin được kiểm chứng trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Những nguồn tài nguyên trực tuyến ngày càng trở nên cần thiết hơn, khi đại dịch COVID-19 đã làm gián đoạn và hạn chế việc tiếp cận đến các thư viện của người dùng tin.

Việc có các cơ sở dữ liệu bao hàm những chủ đề như kinh doanh, tự nhiên, thống kê và công nghệ sẽ giúp các thư viện đáp ứng được những nhu cầu kể trên. Tất cả những cơ sở dữ liệu được giới thiệu sau đây đều có những điểm chung rõ rệt, như: thiết kế thân thiện với người dùng, có tính học thuật đáng tin cậy và sự phù hợp với đa dạng người dùng nghiên cứu. Đa số các bộ sưu tập này đều có phần nội dung bằng chữ và hình ảnh. Tất cả những điều đó đều sẽ giúp ích cho những người đã quen với thư viện học thuật cũng như thư viện công cộng.

Kinh doanh và khởi nghiệp

Mergent Intellect là một cơ sở dữ liệu nghiên cứu kinh doanh của Công ty Tập đoàn chứng khoán Thời báo kinh tế - Financial Times Stock Exchange Group (FTSE Russell), chứa dữ liệu về 280 triệu công ty đại chúng và tư nhân lớn nhỏ, (bao gồm cả những công ty đang hoạt động và dừng hoạt động), 100 triệu quản lý điều hành, và những sơ đồ hệ

thống công ty gia đình bao hàm gần như toàn bộ các công ty của Mỹ. Các báo cáo “Key Business Ratios” của Dun & Bradstreet (Các tỷ phần kinh doanh trọng yếu) cùng với các báo cáo thông tin chuyên ngành của First Research giúp hỗ trợ nghiên cứu và phân tích các xu hướng và rủi ro trong công nghiệp trở nên dễ dàng hơn. Cộng tác với Whitepages Pro, Mergent cung cấp dữ liệu khách hàng bao quát khoảng 255 triệu người và 130 triệu người ở Mỹ, bao gồm thông tin về nhân khẩu, thông tin điều tra dân số cũng như thông tin liên lạc của họ. Bằng việc hợp tác với Indeed, Mergent đồng thời cũng đảm nhiệm tốt vai trò như một nền tảng tìm kiếm bao phủ danh sách tuyển dụng của 21 triệu nhà tuyển dụng. Những chuyên viên phát triển nghề nghiệp, các cộng đồng kinh doanh và các học viện đều đánh giá cao chất lượng và phạm vi cũng như giao diện thân thiện với người dùng của cơ sở dữ liệu này.

Tra cứu tổng hợp

Credo Reference được coi là một công cụ tra cứu vàng. Các thư viện đại học và cao đẳng có thể lựa chọn bộ sưu tập sách điện tử Academic Core (Học thuật cốt lõi), chứa 3 triệu bài viết được chọn từ các bách khoa toàn thư, cẩm nang và các tài liệu tra cứu thuộc lĩnh vực khác nhau như tư pháp hình sự, sức khỏe, chính trị, kinh doanh, khoa học, nghệ thuật, những vấn đề thời sự hoặc những đề tài tranh biện và rất nhiều chủ đề khác. Các thư viện trường học có thể lựa chọn Credo Source Reference - bộ tài liệu cung cấp cho người dùng một giao diện đơn giản với 400 đề mục tra cứu và

khoảng 1.5 triệu bài viết đã được chọn lọc kỹ càng để phù hợp cho học sinh từ lớp 6 đến lớp 12. Credo còn có những tính năng như Topic Pages (Trang chủ đề) nhằm đối chiếu các nguồn thông tin của hàng ngàn chủ đề và quan điểm lợi/hại trên các vấn đề dễ gây tranh cãi, cùng với Mind Maps (sơ đồ tư duy) nhằm giúp người dùng thân thiết có thể hình dung được các mối quan hệ giữa các vấn đề khác nhau.

Sức khỏe và đời sống

EBSCO's Consumer Health Complete

là cơ sở dữ liệu tập trung vào những chủ đề như bệnh tật, tập luyện, dược phẩm, dinh dưỡng, lạm dụng chất kích thích, các chuyên ngành y khoa như ung thư học ..., bao gồm bản toàn văn của 490 tạp chí học thuật cũng như các trang tạp chí nổi tiếng (như *Bicycling*, *Health*, và *Prevention*), 650 sách và bách khoa toàn thư, cùng với đó là hàng ngàn cuốn sách mỏng, các báo cáo dựa trên cơ sở bằng chứng xác thực, những hình ảnh và sản phẩm đa phương tiện khác, đặc biệt là các chủ đề về tuổi thành niên và sức khỏe cho người già. Nhìn chung, chất lượng, việc lưu hành cũng như phạm vi nội dung của công cụ tra cứu trực tuyến này hoàn toàn mang đến sự lôi cuốn cho người bệnh và các chuyên gia sức khỏe trong các môi trường khác nhau như thư viện công cộng, trường học, phòng khám và các trường cao đẳng. Lưu ý: những người không chuyên cần tham khảo ý kiến của những người cung cấp dịch vụ y tế đã được cấp phép để được tư vấn y tế, chẩn đoán hay điều trị.

MedlinePlus là cơ sở dữ liệu được cung cấp miễn phí bởi Thư viện Y khoa Quốc gia Hoa Kỳ, là một cổng thông tin trực tuyến về thông tin sức khỏe người tiêu dùng, hướng đến bệnh nhân và những người thân của họ.

Cốt lõi của nó là A.D.A.M. Medical Encyclopedia (Bách khoa thư Y tế A.D.A.M.), một nguồn tra cứu được minh họa và cập nhật liên tục với hơn 4.000 bài báo về các loại bệnh, xét nghiệm, triệu chứng, chấn thương và phẫu thuật. Người dùng sẽ tìm thấy thông tin về các xét nghiệm y tế, di truyền, thuốc và thực phẩm chức năng, cũng như các công thức nấu ăn lành mạnh và video hữu ích. Hàng trăm trang chủ đề với liên kết đến các nguồn đáng tin cậy khác. Người dùng có thể chuyển đổi liên mạch giữa tiếng Anh và tiếng Tây Ban Nha. Không giống như trang web sức khỏe WebMD vì lợi nhuận, MedlinePlus không có quảng cáo hoặc xác nhận sản phẩm.

Digital Public Library of America

(DPLA) (Thư viện số Công cộng Hoa Kỳ) là một tổ chức phi lợi nhuận có trụ sở tại Hoa Kỳ và là một nền tảng khám phá web miễn phí. DPLA cung cấp trải nghiệm khám phá toàn diện cho hơn 40 triệu đối tượng di sản văn hóa được số hóa dưới dạng hình ảnh, văn bản, video và clip âm thanh, được tổng hợp từ hơn 40 thư viện, kho lưu trữ và bảo tàng trên khắp Hoa Kỳ. Bạn đọc có thể truy cập theo chủ đề và theo tổ chức đóng góp; việc duyệt xem theo tổ chức/cơ quan cũng cho phép người dùng khám phá di sản văn hóa của các bang khác nhau.

JSTOR Sustainability là cơ sở dữ liệu cung cấp toàn văn của 115 tạp chí học thuật và hơn 5.400 báo cáo nghiên cứu từ hơn 30 viện chính sách, tập trung vào tính bền vững và môi trường. Phạm vi bao gồm nông nghiệp, biến đổi khí hậu, chính sách năng lượng, công trình xanh, sức khỏe cộng đồng và quản lý nước. JSTOR có các tạp chí nổi tiếng như tạp chí *Urban Studies* (Nghiên cứu đô thị) của SAGE Publications và *Weather*, tạp chí *Climate and Society* (Thời tiết, Khí

hậu và Xã hội) của Hiệp hội Khí tượng Hoa Kỳ, cùng với các Sách trắng của Hội đồng Quan hệ Đối ngoại, Trung tâm Nghiên cứu Chính sách châu Âu và các tổ chức tư vấn khác. Hầu hết các tạp chí đều áp dụng một khoảng thời gian “cấm vận” từ 1 đến 5 năm tính từ ngày xuất bản đến khi ấn phẩm được công bố trên JSTOR. JSTOR Sustainability là dữ liệu cần thiết cho các thư viện hàn lâm hỗ trợ nghiên cứu và học tập đa ngành với thành phần bền vững.

Thống kê

DataPlanet được thiết kế cho các nhà nghiên cứu chuyên ngành và các nhà phân tích, những người muốn xử lý từ dữ liệu thô để tạo ra hình ảnh trực quan hóa theo mục đích của họ. DataPlanet chuẩn hóa, cấu trúc và cung cấp 13,5 tỷ bộ dữ liệu có sẵn và có thể tìm kiếm được từ 550 nguồn về hàng chục chủ đề, bao gồm tài chính và thương mại, chính phủ, lao động, dân số và sức khỏe cộng đồng. Khác với dữ liệu Statista được đề cập dưới đây, người dùng có thể khéo léo chiết xuất dữ liệu dưới dạng bảng tính và hình ảnh hóa, bao gồm biểu đồ và bản đồ. Người dùng có thể thao tác dữ liệu trong DataPlanet, chọn các điểm dữ liệu và chế độ hiển thị khác nhau để chèn vào bất kỳ hình ảnh trực quan hóa nào họ chọn để chiết xuất. Những người dùng thông thạo tại các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp, trường cao đẳng và các thư viện công cộng lớn sẽ thấy DataPlanet thực sự là vô giá.

Statista là một nền tảng thân thiện với người dùng có phạm vi thống kê rộng rãi về các chủ đề và xu hướng kinh doanh và tiêu dùng trên toàn thế giới. Statista cung cấp hơn một triệu thống kê về 80.000 chủ đề và 170 ngành công nghiệp. Phạm vi bao phủ từ chỉ số giá toàn cầu cho bánh hamburger Big Mac đến chi tiêu cho quảng cáo của

Hoa Kỳ theo thời gian. Dữ liệu ở dạng trực quan đẹp và dễ hiểu, người dùng có thể tải xuống, phối lại và kết hợp vào các trang trình chiếu. Việc lưu hành và mức độ chi tiết có thể đa dạng, khác nhau, Statista dựa vào các nguồn công khai hoặc các đối tác như Euromonitor để cung cấp một lượng lớn dữ liệu này. Với việc cung cấp cả dữ liệu và hình ảnh và làm cho chúng trở nên đơn giản để sử dụng, Statista là một công cụ tiết kiệm thời gian rất lớn cho sinh viên đại học, nhà báo cũng như người dùng của thư viện công cộng.

Công nghệ

O'Reilly cung cấp một loạt các sách điện tử về kinh doanh và công nghệ (hơn 35.000 đầu sách) và video (hơn 30.000 giờ), với các đăng ký có sẵn qua ProQuest cho các thư viện công cộng và học thuật. Bao gồm trong số này là hàng nghìn cuốn sách độc quyền của O'Reilly và hàng trăm đầu sách từ bộ “For Dummies”, cũng như các đầu mục từ 250 nhà xuất bản đáng tin cậy khác như Wiley và Apress. Các lộ trình học tập của nội dung đa phương tiện được quản lý giúp bạn đọc phát triển các kỹ năng. Được thiết kế lại hoàn toàn vào năm 2018, nền tảng của O'Reilly đã trở nên thân thiện với thiết bị di động và giúp khách hàng dễ dàng cá nhân hóa tài khoản của họ. Bất kể là người dùng muốn lập trình bằng Python hay Java, thành thạo QuickBooks hay Microsoft Excel, thiết kế trò chơi điện tử, quản lý dự án hay phân tích dữ liệu, họ sẽ đều thấy đây là giải pháp tổng hợp để hình thành các kỹ năng trong kinh doanh và công nghệ ở mọi cấp độ.

H.N.M (Lược dịch)

Theo Libraryjournal.com 12/2020